

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про позашкільну освіту

Із змінами і доповненнями, внесеними
Законами України
від 7 грудня 2000 року N 2120-III,
від 20 грудня 2001 року N 2905-III,
від 26 грудня 2002 року N 380-IV,
від 22 травня 2003 року N 860-IV,
від 27 листопада 2003 року N 1344-IV,
від 2 червня 2005 року N 2626-IV,
від 5 квітня 2007 року N 876-V,
від 23 вересня 2010 року N 2555-VI,
Податковим кодексом України
від 2 грудня 2010 року N 2755-VI

(У тексті Закону слова "Міністерство економіки
України" в усіх відмінках замінено словами
"центральний орган виконавчої влади з питань
економічної політики" у відповідному відмінку
згідно із Законом України від 22 травня 2003 року N
860-IV)

Цей Закон відповідно до [Конституції України](#) визначає державну політику у сфері позашкільної освіти, її правові, соціально-економічні, а також організаційні, освітні та виховні засади.

Розділ I

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

Для цілей цього Закону вживаються такі терміни:

система позашкільної освіти - освітня підсистема, що включає державні, комунальні, приватні позашкільні навчальні заклади; інші навчальні заклади як центри позашкільної освіти у позаурочний та позанавчальний час (загальноосвітні навчальні заклади незалежно від підпорядкування, типів і форм власності, в тому числі школи соціальної реабілітації, міжшкільні навчально-виробничі комбінати, професійно-технічні та вищі навчальні заклади I - II рівнів акредитації); гуртки, секції, клуби, культурно-освітні, спортивно-оздоровчі, науково-пошукові об'єднання на базі загальноосвітніх навчальних закладів, навчально-виробничих комбінатів, професійно-технічних та вищих навчальних закладів I - II рівнів акредитації; клуби та об'єднання за місцем проживання незалежно від

підпорядкування, типів і форм власності; культурно-освітні, фізкультурно-оздоровчі, спортивні та інші навчальні заклади, установи; фонди, асоціації, діяльність яких пов'язана із функціонуванням позашкільної освіти;

відповідні органи управління позашкільною освітою і науково-методичні установи;

позашкільна освіта - сукупність знань, умінь та навичок, що отримують вихованці, учні і слухачі в позашкільних навчальних закладах у час, вільний від навчання в загальноосвітніх та інших навчальних закладах;

позашкільний навчальний заклад - складова системи позашкільної освіти, яка надає знання, формуючи вміння та навички за інтересами, забезпечує потреби особистості у творчій самореалізації та інтелектуальний, духовний і фізичний розвиток, підготовку до активної професійної та громадської діяльності, створює умови для соціального захисту та організації змістовного дозвілля відповідно до здібностей, обдарувань та стану здоров'я вихованців, учнів і слухачів;

філії позашкільного навчального закладу - структурно відокремлені підрозділи позашкільного навчального закладу, що знаходяться поза межами розташування основного позашкільного навчального закладу і виконують таку ж освітню діяльність, як основний позашкільний навчальний заклад в цілому або за окремими її напрямками;

педагогічне навантаження педагогічних працівників позашкільних навчальних закладів - час, призначений для здійснення навчально-виховного процесу педагогічними працівниками позашкільного навчального закладу;

освітня діяльність позашкільного навчального закладу - процес надання знань, формування вмінь і навичок з різних напрямів позашкільної освіти, розвитку інтелектуальних і творчих здібностей, фізичних якостей відповідно до задатків та запитів особи;

вихованці - особи, які відвідують гуртки, клуби, творчі об'єднання, секції позашкільного навчального закладу за інтересами, здібностями та нахилами, отримують допрофесійну підготовку;

учні - особи, які відвідують класи та інші творчі об'єднання позашкільного навчального закладу, навчально-виховна робота в яких організована у формі класно-урочної або іншої системи;

слухачі - особи, які проводять дослідницьку, пошукову та експериментальну роботу з різних проблем науки, техніки, мистецтва.

Стаття 2. Законодавство України про позашкільну освіту

Законодавство України про позашкільну освіту базується на [Конституції України](#) і складається із [Закону України "Про освіту"](#), цього Закону, міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, інших нормативно-правових актів.

Стаття 3. Завдання Закону України "Про позашкільну освіту"

Завданнями цього Закону є:

забезпечення прав громадян на здобуття позашкільної освіти;

визначення основних засад державної політики щодо позашкільної освіти;

створення нормативно-правової бази для подальшого розвитку позашкільної освіти;

встановлення правових засад діяльності позашкільних навчальних закладів;

визначення основних напрямів, змісту і форм навчально-виховного процесу в позашкільних навчальних закладах;

визначення прав та обов'язків учасників навчально-виховного процесу, встановлення відповідальності за порушення законодавства про позашкільну освіту;

створення умов для благодійної діяльності юридичних і фізичних осіб з метою розвитку позашкільної освіти;

регулювання відносин між органами державної влади і навчальними закладами, установами та організаціями, які визначають зміст, форми і методи позашкільної освіти вихованців, учнів і слухачів;

створення умов для соціального захисту педагогічних працівників, вихованців, учнів і слухачів позашкільних навчальних закладів.

Стаття 4. Позашкільна освіта

Позашкільна освіта є складовою системи безперервної освіти, визначеної [Конституцією України](#), [Законом України "Про освіту"](#), цим Законом, і спрямована на розвиток здібностей та обдарувань вихованців, учнів і слухачів, задоволення їх інтересів, духовних запитів і потреб у професійному визначенні.

Стаття 5. Структура позашкільної освіти

Структуру позашкільної освіти становлять:

позашкільні навчальні заклади;

інші навчальні заклади як центри позашкільної освіти у позаурочний та позанавчальний час, до числа яких належать: загальноосвітні навчальні заклади незалежно від підпорядкування, типів і форм власності, в тому числі школи соціальної реабілітації, міжшкільні навчально-виробничі комбінати, професійно-технічні та вищі навчальні заклади I - II рівнів акредитації;

гуртки, секції, клуби, культурно-освітні, спортивно-оздоровчі, науково-пошукові об'єднання на базі загальноосвітніх навчальних закладів, міжшкільних навчально-виробничих комбінатів, професійно-технічних та вищих навчальних закладів I - II рівнів акредитації;

клуби та об'єднання за місцем проживання незалежно від підпорядкування, типів і форм власності;

культурно-освітні, фізкультурно-оздоровчі, спортивні та інші навчальні заклади, установи;

фонди, асоціації, діяльність яких пов'язана із функціонуванням позашкільної освіти.

Стаття 6. Здобуття позашкільної освіти

1. Вихованці, учні і слухачі мають право на здобуття позашкільної освіти відповідно до їх здібностей, обдарувань, уподобань та інтересів.

2. Позашкільна освіта здобувається громадянами у позаурочний та позанавчальний час у позашкільних навчальних закладах та інших навчальних закладах як центрах позашкільної освіти незалежно від підпорядкування, типів і форм власності, в тому числі в школах соціальної реабілітації, міжшкільних навчально-виробничих комбінатах, професійно-технічних та вищих навчальних закладах I - II рівнів акредитації.

Здобуття позашкільної освіти ґрунтується на принципі добровільності вибору типів закладів та видів діяльності, а також здійснюється за участю батьків або осіб, які їх замінюють, трудових колективів, громадських організацій, товариств, фондів.

3. Іноземці та особи без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах, здобувають позашкільну освіту у порядку, встановленому для громадян України.

Стаття 7. Мова (мови) навчання і виховання у позашкільній освіті

Мова (мови) навчання і виховання у позашкільній освіті визначається відповідно до [Конституції України](#) і [Закону України "Про мови в Українській РСР"](#).

Стаття 8. Основні завдання позашкільної освіти

Основними завданнями позашкільної освіти є:

виховання громадянина України;

вільний розвиток особистості та формування її соціально-громадського досвіду;

виховання у вихованців, учнів і слухачів поваги до [Конституції України](#), прав і свобод людини та громадянина, почуття власної гідності, відповідальності перед законом за свої дії;

виховання у вихованців, учнів і слухачів патріотизму, любові до України, поваги до народних звичаїв, традицій, національних цінностей Українського народу, а також інших націй і народів;

виховання у вихованців, учнів і слухачів шанобливого ставлення до родини та людей похилого віку;

створення умов для творчого, інтелектуального, духовного і фізичного розвитку вихованців, учнів і слухачів;

формування у вихованців, учнів і слухачів свідомого й відповідального ставлення до власного здоров'я та здоров'я оточуючих, навичок безпечної поведінки;

задоволення освітньо-культурних потреб вихованців, учнів і слухачів, які не забезпечуються іншими складовими структури освіти;

задоволення потреб вихованців, учнів і слухачів у професійному самовизначенні і творчій самореалізації;

пошук, розвиток та підтримка здібних, обдарованих і талановитих вихованців, учнів і слухачів;

вдосконалення фізичного розвитку вихованців, учнів і слухачів, підготовка спортивного резерву для збірних команд України з різних видів спорту;

організація дозвілля вихованців, учнів і слухачів, пошук його нових форм; профілактика бездоглядності, правопорушень;

виховання в учасників навчально-виховного процесу свідомого ставлення до власної безпеки та безпеки оточуючих;

формування здорового способу життя вихованців, учнів і слухачів;

здійснення інформаційно-методичної та організаційно-масової роботи.

Стаття 9. Основні засади державної політики у сфері позашкільної освіти

1. Державна політика у сфері позашкільної освіти здійснюється на принципах:

доступності позашкільної освіти громадянам України незалежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, мовних або інших ознак;

фінансування державних та комунальних позашкільних навчальних закладів відповідно до їх структури;

добровільності вибору типів позашкільних навчальних закладів, форм позашкільного навчання і видів діяльності;

науковості, світського характеру освіти;

правового і соціального захисту вихованців, учнів і слухачів в їх прагненні до вільного, різнобічного розвитку особистості.

2. Державна політика у сфері позашкільної освіти спрямована на:

створення умов для здобуття вихованцями, учнями і слухачами позашкільної освіти;

збереження та розвиток мережі державних та комунальних позашкільних навчальних закладів без права їх перепрофілювання, перепідпорядкування, злиття, закриття, передачі приміщень, обладнання, техніки в оренду;

координацію зусиль органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, об'єднань громадян та сім'ї на подальше становлення і розвиток позашкільної освіти.

Розділ II

ОРГАНІЗАЦІЯ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Стаття 10. Органи управління позашкільною освітою. Державний контроль за діяльністю позашкільних навчальних закладів

1. Центральні та місцеві органи виконавчої влади, у сфері управління яких перебувають позашкільні навчальні заклади та які проводять діяльність у сфері позашкільної освіти, здійснюють управління діяльністю зазначених навчальних закладів незалежно від підпорядкування, типів і форм власності.

2. Державне управління позашкільною освітою здійснюють:

спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади в галузі освіти;

інші центральні органи виконавчої влади, у сфері управління яких перебувають позашкільні навчальні заклади;

Рада міністрів Автономної Республіки Крим;

обласні, Київська та Севастопольська міські, районні державні адміністрації та підпорядковані їм органи управління, у сфері управління яких перебувають позашкільні навчальні заклади;

органи місцевого самоврядування.

3. Спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади в галузі освіти за участю інших центральних органів виконавчої влади, у сфері управління яких перебувають позашкільні навчальні заклади:

бере участь у визначенні та реалізації державної політики у сфері позашкільної освіти;

формує програми розвитку позашкільної освіти;

розробляє Положення про позашкільні навчальні заклади, готує пропозиції щодо нормативів матеріально-технічного, фінансового забезпечення позашкільної освіти; розробляє нормативно-правові акти стосовно визначення соціальних гарантій педагогічним працівникам, спеціалістам позашкільних навчальних закладів незалежно від підпорядкування, типів і форм власності;

здійснює навчально-методичне керівництво, контроль та державне інспектування позашкільних навчальних закладів незалежно від підпорядкування, типів і форм власності.

Спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади в галузі освіти, інші центральні органи виконавчої влади, у сфері управління яких перебувають позашкільні навчальні заклади, здійснюють інші повноваження, передбачені законами України та положеннями про них.

4. Державний контроль за діяльністю позашкільних навчальних закладів незалежно від підпорядкування, типів і форм власності здійснюється з метою реалізації єдиної державної

політики у сфері позашкільної освіти та забезпечується спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі освіти, іншими центральними органами виконавчої влади, у сфері управління яких перебувають позашкільні навчальні заклади, Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими, районними державними адміністраціями та підпорядкованими їм органами управління, у сфері управління яких перебувають позашкільні навчальні заклади, органами місцевого самоврядування.

5. Основною формою державного контролю за діяльністю позашкільних навчальних закладів незалежно від підпорядкування, типів і форм власності є державна атестація позашкільного навчального закладу, яка проводиться не рідше одного разу в 10 років у [порядку](#), встановленому спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі освіти. Результати державної атестації позашкільних навчальних закладів оприлюднюються.

Позачергова державна атестація державних позашкільних навчальних закладів проводиться, як виняток, лише за рішенням спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади в галузі освіти або інших центральних органів виконавчої влади, у сфері управління яких перебувають позашкільні навчальні заклади.

Позачергова державна атестація комунальних позашкільних навчальних закладів проводиться, як виняток, лише за рішенням Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських, районних державних адміністрацій та підпорядкованих їм органів управління, у сфері управління яких перебувають позашкільні навчальні заклади, органів місцевого самоврядування.

Позачергова державна атестація приватних позашкільних навчальних закладів проводиться, як виняток, лише за рішенням власника (засновника) або спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади в галузі освіти, інших центральних органів виконавчої влади, у сфері управління яких перебувають позашкільні навчальні заклади, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласної, Київської та Севастопольської міських, районних державних адміністрацій та підпорядкованих їм органів управління, у сфері управління яких перебувають позашкільні навчальні заклади, органів місцевого самоврядування.

6. Рада міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування в межах їх компетенції:

затверджують обсяги фінансування комунальних позашкільних навчальних закладів не нижче мінімальних нормативів, визначених в установленому порядку спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі освіти, та забезпечують фінансування витрат на їх утримання;

забезпечують збереження і зміцнення матеріально-технічної бази позашкільних навчальних закладів, розвиток їх мережі, ефективне використання закріплених за ними земельних ділянок;

створюють належні умови для вибору вихованцями, учнями і слухачами видів творчої діяльності відповідно до їх інтересів та запитів батьків або осіб, які їх замінюють;

можуть вводити додаткові педагогічні ставки, визначати контингент вихованців, учнів і слухачів у позашкільних навчальних закладах;

вживають заходів для залучення вихованців, учнів і слухачів, які потребують соціальної допомоги та соціальної реабілітації, до різних форм позашкільної освіти;

забезпечують соціальний захист вихованців, учнів і слухачів, педагогічних працівників, спеціалістів та інших працівників позашкільних навчальних закладів;

організують в установленому порядку підвищення кваліфікації, атестацію педагогічних працівників позашкільних навчальних закладів незалежно від підпорядкування, типів і форм власності;

координують діяльність педагогічних колективів позашкільних навчальних закладів, громадських організацій, підприємств та сім'ї щодо одержання вихованцями, учнями і слухачами позашкільної освіти;

здійснюють контроль за діяльністю педагогічних колективів позашкільних навчальних закладів, узагальнюють та поширюють досвід їх роботи;

проводять державну атестацію позашкільних навчальних закладів незалежно від типів і форм власності;

сприяють створенню піклувальних та опікунських рад, благодійних фондів;

здійснюють інші повноваження відповідно до [Конституції України](#), [Конституції Автономної Республіки Крим](#), [законів України "Про місцеве самоврядування в Україні"](#), ["Про освіту"](#), цього Закону та положень про них.

Стаття 11. Управління та громадське самоврядування позашкільного навчального закладу

1. Керівництво позашкільним навчальним закладом здійснює його директор.

Колегіальним органом управління позашкільним навчальним закладом є педагогічна рада, повноваження якої визначаються [Положенням про позашкільні навчальні заклади](#).

2. Органом громадського самоврядування позашкільного навчального закладу є загальні збори (конференція) колективу позашкільного навчального закладу.

3. У позашкільному навчальному закладі можуть функціонувати методичні об'єднання, [відділи](#), [відділення](#), що охоплюють учасників навчально-виховного процесу та спеціалістів певного професійного спрямування.

[\(частина третя статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 02.06.2005 р. N 2626-IV\)](#)

Стаття 12. Позашкільний навчальний заклад

1. Позашкільний навчальний заклад за своїми організаційно-правовими формами може бути державної, комунальної або приватної форми власності.

2. Статус державного має позашкільний навчальний заклад, заснований на державній формі власності.

Статус комунального має позашкільний навчальний заклад, заснований на комунальній формі власності.

Статус приватного має позашкільний навчальний заклад, заснований на приватній формі власності.

3. Позашкільні навчальні заклади можуть функціонувати у формі центрів, комплексів, палаців, будинків, клубів, станцій, кімнат, студій, шкіл мистецтв, початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів (шкіл естетичного виховання), спортивних шкіл, дитячо-юнацьких спортивних шкіл олімпійського резерву, фізкультурно-спортивних клубів за місцем проживання, фізкультурно-оздоровчих клубів інвалідів, спеціалізованих дитячо-юнацьких спортивних шкіл олімпійського резерву, дитячих стадіонів, дитячих бібліотек, дитячих флотилій, галерей, бюро, оздоровчих закладів, що здійснюють позашкільну освіту.

(частина третя статті 12 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 02.06.2005 р. N 2626-IV)

4. Позашкільні навчальні заклади можуть бути комплексними та профільними.

Комплексні позашкільні навчальні заклади організують роботу з вихованцями, учнями і слухачами за різними напрямками позашкільної освіти (художньо-естетичним, туристсько-краєзнавчим, еколого-натуралістичним, науково-технічним, дослідницько-експериментальним, фізкультурно-спортивним або спортивним, військово-патріотичним, бібліотечно-бібліографічним, соціально-реабілітаційним, оздоровчим, гуманітарним). До комплексних позашкільних навчальних закладів належать палаци, будинки дітей та юнацтва, центри дитячої та юнацької творчості.

Профільні позашкільні навчальні заклади організують роботу за певним напрямом позашкільної діяльності. До профільних позашкільних навчальних закладів належать центри, клуби туристсько-краєзнавчої, науково-технічної, еколого-натуралістичної, спортивно-оздоровчої, художньо-естетичної творчості, військово-патріотичного спрямування, станції юних туристів, натуралістів, техніків, школи мистецтв, початкові спеціалізовані мистецькі навчальні заклади, дитячо-юнацькі спортивні школи, оздоровчі заклади, туристські бази.

5. Перелік типів позашкільних навчальних закладів затверджується Кабінетом Міністрів України.

6. Творчі об'єднання позашкільного навчального закладу класифікуються за трьома рівнями:

початковий рівень - творчі об'єднання загальнорозвиваючого спрямування, що сприяють виявленню здібностей, обдарувань вихованців, учнів і слухачів або розвитку їх інтересу до творчої діяльності;

основний рівень - творчі об'єднання, які розвивають стійкі інтереси вихованців, учнів і слухачів, дають їм знання, практичні уміння і навички, задовольняють потреби у професійній орієнтації;

вищий рівень - творчі об'єднання за інтересами для здібних і обдарованих вихованців, учнів і слухачів.

Стаття 13. Статут позашкільного навчального закладу

1. Позашкільний навчальний заклад є юридичною особою і діє на підставі статуту.

(абзац перший частини першої статті 13 у редакції Закону України від 23.09.2010 р. N 2555-VI)

Статут позашкільного навчального закладу розробляється відповідно до [Конституції України](#), [Закону України "Про освіту"](#), цього Закону, [Положення про позашкільні навчальні заклади](#).

2. [Положення про позашкільні навчальні заклади](#) затверджується Кабінетом Міністрів України.

Позашкільний навчальний заклад на основі Положення про позашкільні навчальні заклади розробляє статут, який затверджується власником (засновником) та реєструється місцевим органом виконавчої влади у порядку, встановленому законодавством України.

Позашкільні навчальні заклади діють на підставі власних статутів, затверджених:

спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі освіти або іншими центральними органами виконавчої влади, за погодженням із спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі освіти, що засновані на державній формі власності і перебувають у сфері їх управління;

Радою міністрів Автономної Республіки Крим, що засновані на комунальній формі власності і перебувають у сфері її управління;

обласними, Київською та Севастопольською міськими, районними державними адміністраціями, що засновані на комунальній формі власності і перебувають у сфері їх управління.

Статут приватного позашкільного навчального закладу погоджується з відповідним органом виконавчої влади, затверджується засновником (власником) та реєструється у порядку, встановленому законодавством України.

Стаття 14. Створення, реорганізація та ліквідація позашкільного навчального закладу

1. [Порядок](#) створення, реорганізації та ліквідації позашкільних навчальних закладів затверджується Кабінетом Міністрів України.

2. Державні та комунальні позашкільні навчальні заклади здійснюють свою діяльність після реєстрації статуту.

3. Приватні позашкільні навчальні заклади здійснюють свою освітню діяльність після реєстрації статуту та за наявності ліцензії, виданої в установленому законодавством України порядку.

4. Засновниками позашкільного навчального закладу можуть бути:

центральні та місцеві органи виконавчої влади;

органи місцевого самоврядування;

підприємства, установи, організації України та їх об'єднання незалежно від форм власності та підпорядкування;

громадяни України.

5. Державні та комунальні позашкільні навчальні заклади створюються відповідно центральними, місцевими органами виконавчої влади або органами місцевого самоврядування з урахуванням соціально-економічних, національних, культурно-освітніх потреб за умови наявності необхідної навчально-методичної та матеріально-технічної бази, педагогічних кадрів та дотримання санітарно-гігієнічних норм, правил і стандартів.

Рішення про створення приватного позашкільного навчального закладу приймається засновником (власником) за наявності необхідної навчально-методичної та матеріально-технічної бази, педагогічних кадрів та дотримання санітарно-гігієнічних норм, правил і стандартів.

6. Позашкільні навчальні заклади незалежно від підпорядкування, типів і форм власності мають рівні права і несуть однакові зобов'язання щодо дотримання вимог законодавства України.

Позашкільні навчальні заклади мають право відкривати свої філії у селах, селищах, містах України.

Розділ III

ОРГАНІЗАЦІЯ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ У ПОЗАШКІЛЬНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Стаття 15. Основні напрями позашкільної освіти

Позашкільна освіта у позашкільних навчальних закладах може здійснюватися за такими напрямками:

художньо-естетичний, який забезпечує розвиток творчих здібностей, обдарувань та здобуття вихованцями, учнями і слухачами практичних навичок, оволодіння знаннями в сфері вітчизняної і світової культури та мистецтва;

туристсько-краєзнавчий, який спрямовується на залучення вихованців, учнів і слухачів до активної діяльності з вивчення історії рідного краю та довкілля, світової цивілізації, географічних, етнографічних, історичних об'єктів і явищ соціального життя, оволодіння практичними вміннями та навичками з туризму та краєзнавства;

еколого-натуралістичний, який передбачає оволодіння вихованцями, учнями і слухачами знаннями про навколишнє середовище, формування екологічної культури особистості, набуття знань і досвіду розв'язання екологічних проблем, залучення до практичної природоохоронної роботи та інших біологічних напрямів, формування знань, навичок в галузях сільського господарства: квітництво, лісництво, садівництво, грибівництво, бджільництво;

науково-технічний, який забезпечує набуття вихованцями, учнями і слухачами техніко-технологічних умінь та навичок, розширення наукового світогляду, підготовку до активної науково-дослідної роботи, оволодіння сучасною технікою та технологіями;

дослідницько-експериментальний, який сприяє залученню вихованців, учнів і слухачів до науково-дослідницької, експериментальної, конструкторської та винахідницької роботи в різних галузях науки, техніки, культури і мистецтва, а також створенню умов для творчого самовдосконалення та виявлення, розвитку і підтримки юних талантів та обдарувань;

фізкультурно-спортивний або спортивний, який забезпечує розвиток фізичних здібностей вихованців, учнів і слухачів, необхідні умови для повноцінного оздоровлення, загартування, змістовного відпочинку і дозвілля, занять фізичною культурою і спортом, підготовку спортивного резерву для збірних команд України, набуття навичок здорового способу життя;

військово-патріотичний, який забезпечує належний рівень підготовки вихованців, учнів і слухачів до військової служби, виховання патріотичних почуттів та громадянської відповідальності;

бібліотечно-бібліографічний, який спрямований на поглиблення пізнавальних інтересів вихованців, учнів і слухачів, підвищення їх інформаційної культури, набуття навичок і умінь орієнтуватися у зростаючому потоці інформації;

соціально-реабілітаційний, який забезпечує соціальне становлення та розвиток інтересів, здібностей, нахилів, потреб у самореалізації вихованців, учнів і слухачів, підготовку їх до активної професійної та громадської діяльності, організацію їх змістовного дозвілля та відпочинку;

оздоровчий, який забезпечує необхідні умови для змістовного відпочинку та передбачає оволодіння вихованцями, учнями і слухачами знаннями про здоровий спосіб життя, організацію їх оздоровлення, набуття і закріплення навичок, зміцнення особистого здоров'я і формування гігієнічної культури особистості;

гуманітарний, який забезпечує розвиток здібностей, обдарувань, практичних навичок вихованців, учнів і слухачів, оволодіння знаннями з основ наук соціально-гуманітарного циклу.

Стаття 16. Планування діяльності позашкільного навчального закладу

1. Позашкільний навчальний заклад працює за річним планом роботи, погодженим [із засновником \(власником\)](#), реалізує основні напрями своєї діяльності з урахуванням особливостей соціально-економічного розвитку регіону, інтересів вихованців, учнів і слухачів, потреб сім'ї, запитів інших навчальних закладів, молодіжних і дитячих громадських організацій.

[\(частина перша статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 02.06.2005 р. N 2626-IV\)](#)

2. Навчально-виховний процес у позашкільних навчальних закладах незалежно від підпорядкування, типів та форм власності здійснюється за типовими навчальними планами і програмами, що затверджуються спеціально уповноваженим центральним

органом виконавчої влади в галузі освіти, іншими центральними органами виконавчої влади, у сфері управління яких перебувають позашкільні навчальні заклади.

Позашкільні навчальні заклади можуть планувати роботу гуртків, секцій, [відділів, відділень](#) за іншими навчальними планами і програмами за умови затвердження їх відповідними місцевими органами виконавчої влади.

[\(абзац другий частини другої статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 02.06.2005 р. N 2626-IV\)](#)

Експериментальні навчальні плани складаються позашкільними навчальними закладами з урахуванням типових навчальних планів.

Запровадження експериментальних навчальних планів, освітніх програм, педагогічних інновацій і технологій можливе лише за спільним рішенням спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади в галузі освіти (інших центральних органів виконавчої влади, у сфері управління яких перебувають позашкільні навчальні заклади) та Академії педагогічних наук України.

Стаття 17. Тривалість занять та режим роботи позашкільного навчального закладу

1. Тривалість занять у позашкільному навчальному закладі визначається навчальними планами і програмами з урахуванням психофізіологічного розвитку та допустимого навантаження для різних вікових категорій і становить для вихованців, учнів і слухачів:

віком від 5 до 6 років - 30 хвилин;

віком від 6 до 7 років - 35 хвилин;

інших - 45 хвилин.

2. Режим щоденної роботи встановлюється позашкільним навчальним закладом на основі рекомендацій центральних та місцевих органів виконавчої влади, у сфері управління яких він перебуває.

Позашкільний навчальний заклад забезпечує безпечні умови навчання, виховання та праці.

3. Тривалість навчального року у позашкільному навчальному закладі встановлюється спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі освіти або іншими центральними та місцевими органами виконавчої влади, у сфері управління яких перебувають позашкільні навчальні заклади, за погодженням із спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі освіти.

У канікулярні, святкові та неробочі дні позашкільний навчальний заклад працює за окремим планом.

Стаття 18. Форми організації позашкільної освіти

1. Позашкільна освіта здійснюється диференційовано відповідно до індивідуальних можливостей, інтересів, нахилів, здібностей вихованців, учнів і слухачів з урахуванням їх

віку, психофізичних особливостей, стану здоров'я у різноманітних організаційних формах: заняття, гурткова робота, клубна робота, урок, лекція, індивідуальні заняття, конференція, семінар, читання, вікторина, концерт, змагання, тренування, репетиція, похід, екскурсія, експедиція, практична робота в лабораторіях, майстернях, теплицях, на науково-дослідних земельних ділянках, сільськогосподарських та промислових підприємствах, на природі та в інших формах, передбачених статутом позашкільного навчального закладу.

2. Середня наповнюваність груп та інших організаційних форм у позашкільних навчальних закладах становить, як правило, 10 - 15 вихованців, учнів і слухачів.

Гранична наповнюваність груп відповідно до психофізіологічного розвитку вихованців, учнів і слухачів, їх вікових категорій, рівня майстерності визначається [Положенням про позашкільні навчальні заклади](#).

Наповнюваність груп встановлюється директором позашкільного навчального закладу залежно від профілю та можливостей організації навчально-виховного процесу.

[Порядок наповнюваності груп в початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладах \(школах естетичного виховання\) визначається Типовими навчальними планами, затвердженими центральним органом виконавчої влади в галузі культури.](#)

[\(абзац четвертий частини другої статті 18 в редакції Закону України від 02.06.2005 р. N 2626-IV\)](#)

[Положення про порядок організації індивідуальної та групової роботи в позашкільних навчальних закладах](#) затверджується спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі освіти.

[\(установлено, що у 2001 році положення і норми, передбачені частиною другою статті 18 цього Закону, реалізуються в розмірах і порядку, визначених Кабінетом Міністрів України в межах видатків, врахованих у розрахунках до Державного бюджету України та місцевих бюджетів на 2001 рік згідно із Законом України від 07.12.2000 р. N 2120-III\)](#)

[\(установлено, що у 2002 році положення і норми, передбачені частиною другою статті 18 цього Закону, реалізуються в розмірах і порядку, визначених Кабінетом Міністрів України в межах видатків, врахованих у розрахунках до Державного бюджету України та місцевих бюджетів на 2002 рік згідно із Законом України від 20.12.2001 р. N 2905-III\)](#)

[\(установлено, що у 2003 році положення і норми, передбачені частиною другою статті 18 цього Закону, реалізуються в розмірах і порядку, визначених Кабінетом Міністрів України, в межах видатків, врахованих у розрахунках до Державного бюджету України та місцевих бюджетів на 2003 рік згідно із Законом України від 26.12.2002 р. N 380-IV\)](#)

[\(установлено, що у 2004 році положення і норми, передбачені частиною другою статті 18 цього Закону, реалізуються в розмірах і порядку, визначених Кабінетом Міністрів України, в межах видатків, врахованих у розрахунках до Державного бюджету України та місцевих бюджетів на 2004 рік згідно із Законом України від 27.11.2003 р. N 1344-IV\)](#)

[\(дію частини другої статті 18 зупинено на 2002 рік згідно із Законом України від 20.12.2001 р. N 2905-III, на 2003 рік - згідно із Законом України від 26.12.2002 р. N 380-IV, на 2004 рік - згідно із Законом України від 27.11.2003 р. N 1344-IV\)](#)

3. Позашкільні навчальні заклади видають своїм випускникам відповідні документи про позашкільну освіту в порядку, встановленому спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі освіти.

Випускникам, які в установленому порядку склали кваліфікаційні іспити, видається [документ про позашкільну освіту](#).

[\(абзац другий частини третьої статті 18 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 02.06.2005 р. N 2626-IV\)](#)

[Зразки документів про позашкільну освіту затверджуються Кабінетом Міністрів України.](#)

[\(абзац третій частини третьої статті 18 в редакції Закону України від 02.06.2005 р. N 2626-IV\)](#)

Виготовлення [документів про позашкільну освіту](#) для державних і комунальних позашкільних навчальних закладів здійснюється відповідно за рахунок коштів державного та місцевого бюджетів.

[\(абзац четвертий частини третьої статті 18 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 02.06.2005 р. N 2626-IV\)](#)

Виготовлення [документів про позашкільну освіту](#) для приватних позашкільних навчальних закладів здійснюється за рахунок коштів засновників (власників).

[\(абзац п'ятий частини третьої статті 18 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 02.06.2005 р. N 2626-IV\)](#)

Розділ IV

УЧАСНИКИ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ В ПОЗАШКІЛЬНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Стаття 19. Учасники навчально-виховного процесу в позашкільному навчальному закладі

Учасниками навчально-виховного процесу в позашкільному навчальному закладі є:

вихованці, учні, слухачі;

директор, заступники директора позашкільного навчального закладу;

педагогічні працівники, психологи, соціальні педагоги, бібліотекарі, спеціалісти, які залучені до навчально-виховного процесу;

батьки або особи, які їх замінюють;

представники підприємств, установ, організацій, які беруть участь у здійсненні навчально-виховного процесу.

Стаття 20. Права, обов'язки та соціальний захист вихованців, учнів і слухачів позашкільного навчального закладу

1. Права та обов'язки вихованців, учнів і слухачів позашкільного навчального закладу визначаються [Конституцією України](#), [Законом України "Про освіту"](#), цим Законом та іншими нормативно-правовими актами.

2. Держава здійснює захист прав вихованців, учнів і слухачів позашкільного навчального закладу та забезпечує організацію навчання і виховання неповнолітніх дітей із малозабезпечених та багатодітних сімей, дітей-інвалідів, дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, згідно із законодавством України.

3. Відволікання вихованців, учнів і слухачів позашкільного навчального закладу за рахунок навчального часу до робіт і здійснення заходів, не пов'язаних з навчальним процесом, забороняється, крім випадків, передбачених рішеннями Кабінету Міністрів України.

4. Органи виконавчої влади встановлюють різні види морального стимулювання та матеріального заохочення для переможців селищних, районних, міських, обласних, всеукраїнських та міжнародних конкурсів, турнірів, олімпіад, виставок, змагань.

5. Позашкільний навчальний заклад встановлює різні види морального стимулювання та матеріального заохочення для вихованців, учнів і слухачів відповідно до свого статуту.

6. Вихованці, учні і слухачі позашкільних навчальних закладів мають право на пільгове або безоплатне відвідування музеїв, історико-архітектурних пам'яток у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

7. Вихованці, учні і слухачі позашкільних навчальних закладів незалежно від підпорядкування, типів і форм власності мають право на безоплатне медичне обслуговування в закладах охорони здоров'я, визначених відповідними органами виконавчої влади.

8. Органи місцевого самоврядування відповідно до цього Закону можуть встановлювати порядок надання пільг на проїзд вихованців, учнів і слухачів у міському і приміському пасажирському транспорті і передбачати відповідні видатки з місцевих бюджетів.

Вихованці, учні, слухачі позашкільних навчальних закладів у сільській місцевості забезпечуються транспортом до місця навчання і додому безоплатно.

Стаття 21. Педагогічні працівники позашкільного навчального закладу

1. Педагогічним працівником позашкільного навчального закладу повинна бути особа з високими моральними якостями, яка має вищу педагогічну або іншу фахову освіту, належний рівень професійної підготовки, здійснює педагогічну діяльність, забезпечує результативність та якість своєї роботи, фізичний та психічний стан здоров'я якої дозволяє виконувати професійні обов'язки в позашкільних навчальних закладах. Педагогічним працівником позашкільного навчального закладу може бути також народний умілець з високими моральними якостями за умови забезпечення належної результативності навчально-виховного процесу.

2. [Перелік](#) посад педагогічних працівників системи позашкільної освіти встановлюється Кабінетом Міністрів України.

3. Посаду керівника позашкільного навчального закладу незалежно від підпорядкування, типу і форми власності може займати особа, яка є громадянином України, має вищу педагогічну освіту, стаж педагогічної роботи не менше трьох років, успішно пройшла підготовку та атестацію керівних кадрів освіти у порядку, встановленому спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі освіти.

4. Права, обов'язки та соціальні гарантії для педагогічних працівників позашкільного навчального закладу визначаються [Конституцією України](#), [Законом України "Про освіту"](#), цим Законом та іншими нормативно-правовими актами.

Педагогічним працівникам позашкільних навчальних закладів незалежно від підпорядкування, типів і форм власності надається щорічна основна відпустка тривалістю не менше 42 календарних днів у [порядку](#), встановленому Кабінетом Міністрів України.

Педагогічні працівники позашкільних навчальних закладів мають право на пенсію за вислугою років за наявності педагогічного стажу роботи не менше ніж 25 років.

Педагогічним працівникам позашкільних навчальних закладів, які працюють у сільській місцевості і селищах, а також пенсіонерам, які раніше працювали педагогічними працівниками в цих населених пунктах і проживають в них, держава відповідно до законодавства забезпечує безоплатне користування житлом з опаленням і освітленням у межах встановлених норм. Вони мають право на одержання у власність земельної ділянки у розмірі середньої земельної частки відповідно до законодавства України.

Педагогічні працівники позашкільних навчальних закладів у сільській місцевості забезпечуються безоплатним проїздом до місця роботи і додому за рахунок коштів місцевого бюджету.

Стаття 22. Педагогічне навантаження педагогічних працівників позашкільного навчального закладу

[1. Норма годин на одну тарифну ставку керівників гуртків, секцій, студій, клубів, творчих об'єднань позашкільного навчального закладу незалежно від підпорядкування, типу і форми власності, а також педагогічних працівників початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів \(шкіл естетичного виховання\) становить 18 навчальних годин на тиждень. Оплата роботи здійснюється відповідно до обсягу педагогічного навантаження. Оплата інших видів педагогічної діяльності здійснюється в такому співвідношенні до тарифної ставки:](#)

[завідування майстернями - 15 - 20 відсотків;](#)

[завідування навчальними кабінетами, відділами, відділеннями, лабораторіями, куточками живої природи, дендропарками, зимовим садом - 10 - 15 відсотків;](#)

[завідування паспортизованими музеями - 15 - 20 відсотків;](#)

[завідування навчально-дослідними ділянками, теплицями - 10 - 15 відсотків.](#)

[\(абзаци перший - п'ятий частини першої статті 22 в редакції Закону України від 02.06.2005 р. N 2626-IV\)](#)

Розміри та порядок доплат за інші види педагогічної діяльності визначаються Кабінетом Міністрів України.

[Розміри](#) тарифних ставок інших педагогічних працівників позашкільних навчальних закладів встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Розподіл педагогічного навантаження у позашкільному навчальному закладі здійснюється його керівником і затверджується відповідним органом управління.

[\(установлено, що у 2001 році положення і норми, передбачені частиною першою статті 22 цього Закону, реалізуються в розмірах і порядку, визначених Кабінетом Міністрів України в межах видатків, врахованих у розрахунках до Державного бюджету України та місцевих бюджетів на 2001 рік згідно із Законом України від 07.12.2000 р. N 2120-III\)](#)

[\(установлено, що у 2002 році положення і норми, передбачені частиною першою статті 22 цього Закону, реалізуються в розмірах і порядку, визначених Кабінетом Міністрів України в межах видатків, врахованих у розрахунках до Державного бюджету України та місцевих бюджетів на 2002 рік згідно із Законом України від 20.12.2001 р. N 2905-III\)](#)

[\(установлено, що у 2003 році положення і норми, передбачені частиною першою статті 22 цього Закону, реалізуються в розмірах і порядку, визначених Кабінетом Міністрів України, в межах видатків, врахованих у розрахунках до Державного бюджету України та місцевих бюджетів на 2003 рік згідно із Законом України від 26.12.2002 р. N 380-IV\)](#)

[\(установлено, що у 2004 році положення і норми, передбачені частиною першою статті 22 цього Закону, реалізуються в розмірах і порядку, визначених Кабінетом Міністрів України, в межах видатків, врахованих у розрахунках до Державного бюджету України та місцевих бюджетів на 2004 рік згідно із Законом України від 27.11.2003 р. N 1344-IV\)](#)

[\(дію частини першої статті 22 зупинено на 2002 рік згідно із Законом України від 20.12.2001 р. N 2905-III, на 2003 рік - згідно із Законом України від 26.12.2002 р. N 380-IV, на 2004 рік - згідно із Законом України від 27.11.2003 р. N 1344-IV\)](#)

2. Педагогічне навантаження педагогічного працівника позашкільного навчального закладу незалежно від підпорядкування, типу і форми власності обсягом менше тарифної ставки, передбаченої частиною першою цієї статті, встановлюється тільки за його письмовою згодою.

[Перерозподіл педагогічного навантаження протягом навчального року можливий у разі зміни кількості годин за окремими навчальними програмами, що передбачається навчальним планом, у разі вибуття або зарахування вихованців, учнів, слухачів позашкільного навчального закладу, початкового спеціалізованого мистецького навчального закладу \(школи естетичного виховання\) протягом навчального року або за письмовою згодою педагогічного працівника з додержанням законодавства України про працю.](#)

[\(абзац другий частини другої статті 22 в редакції Закону України від 02.06.2005 р. N 2626-IV\)](#)

Перерозподіл педагогічного навантаження в початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладах (школах естетичного виховання) у зв'язку з вибуттям або зарахуванням учнів протягом навчального року здійснюється керівником позашкільного навчального закладу.

(частину другу статті 22 доповнено абзацом третім згідно із Законом України від 02.06.2005 р. N 2626-IV)

Стаття 23. Трудові відносини в системі позашкільної освіти

Трудові відносини в системі позашкільної освіти регулюються законодавством України про працю, [Законом України "Про освіту"](#), цим Законом та іншими нормативно-правовими актами.

Призначення на посаду та звільнення з посади керівника державного та комунального позашкільного навчального закладу здійснює відповідно спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади в галузі освіти, інші центральні органи виконавчої влади, у сфері управління яких перебувають позашкільні навчальні заклади, місцеві органи виконавчої влади, у сфері управління яких перебувають позашкільні навчальні заклади. Призначення на посаду та звільнення з посади заступників керівника державного і комунального позашкільного навчального закладу здійснює відповідно спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади в галузі освіти, інші центральні органи виконавчої влади, у сфері управління яких перебувають позашкільні навчальні заклади, та місцеві органи виконавчої влади, у сфері управління яких перебувають позашкільні навчальні заклади, за поданням керівника позашкільного навчального закладу. Призначення на посаду та звільнення з посади педагогічних та інших працівників державного та комунального позашкільного навчального закладу здійснює керівник позашкільного навчального закладу.

Призначення на посаду та звільнення з посади керівника приватного позашкільного навчального закладу здійснює засновник (власник) за погодженням із відповідним центральним або місцевим органом виконавчої влади. Призначення на посаду та звільнення з посади заступників керівника приватного позашкільного навчального закладу здійснює засновник (власник) за погодженням із відповідним центральним або місцевим органом виконавчої влади за поданням керівника даного закладу. Призначення на посаду та звільнення з посади педагогічних та інших працівників приватного позашкільного навчального закладу здійснює його керівник.

Стаття 24. Підготовка та підвищення кваліфікації педагогічних працівників позашкільного навчального закладу

1. Підготовка педагогічних працівників позашкільних навчальних закладів здійснюється педагогічними та іншими вищими навчальними закладами, інститутами післядипломної педагогічної освіти, їх спеціалізованими факультетами.

2. Підвищення кваліфікації педагогічних працівників державних і комунальних позашкільних навчальних закладів здійснюється не рідше одного разу у п'ять років за рахунок коштів відповідних бюджетів.

Підвищення кваліфікації педагогічних працівників приватних позашкільних навчальних закладів здійснюється не рідше одного разу у п'ять років за рахунок коштів власника (засновника).

Стаття 25. Атестація педагогічних працівників позашкільного навчального закладу

Атестація педагогічних працівників позашкільного навчального закладу незалежно від підпорядкування, типу і форми власності здійснюється, як правило, один раз у п'ять років відповідно до [Типового положення про атестацію педагогічних працівників](#), затвердженого спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі освіти.

Розділ V

ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ І МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНА БАЗА ПОЗАШКІЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Стаття 26. Фінансово-господарська діяльність позашкільного навчального закладу

1. Фінансово-господарська діяльність позашкільного навчального закладу здійснюється відповідно до [законів України "Про освіту"](#), ["Про бюджетну систему України"](#), ["Про власність"](#), ["Про місцеве самоврядування в Україні"](#), цього Закону та інших нормативно-правових актів.

2. Фінансування державних і комунальних позашкільних навчальних закладів здійснюється за рахунок коштів відповідних бюджетів, приватних позашкільних навчальних закладів - за рахунок коштів засновників (власників).

Фінансування державних, комунальних і приватних позашкільних навчальних закладів може здійснюватися також за рахунок додаткових джерел фінансування, не заборонених законодавством України.

[Діти із багатодітних сімей, діти із малозабезпечених сімей, діти-інваліди, діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, здобувають позашкільну освіту безоплатно.](#)

[\(абзац третій частини другої статті 26 в редакції Закону України від 02.06.2005 р. N 2626-IV\)](#)

[Порядок встановлення розміру плати за навчання в початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладах \(школах естетичного виховання\) визначається Кабінетом Міністрів України.](#)

[\(частину другу статті 26 доповнено абзацом четвертим згідно із Законом України від 02.06.2005 р. N 2626-IV\)](#)

[Місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування мають право встановлювати додаткові пільги з плати за навчання з урахуванням можливостей місцевих бюджетів.](#)

[\(частину другу статті 26 доповнено абзацом п'ятим згідно із Законом України від 02.06.2005 р. N 2626-IV\)](#)

3. Додатковими джерелами фінансування позашкільного навчального закладу є:

кошти, одержані за надання додаткових освітніх послуг, роботи, виконані позашкільним навчальним закладом на замовлення підприємств, установ, організацій та громадян, доходи від реалізації власної продукції, від надання в оренду приміщень, обладнання, що не оподатковуються і спрямовуються на соціальні потреби та розвиток навчального закладу;

гуманітарна допомога;

дотації з місцевих бюджетів;

добровільні грошові внески, матеріальні цінності, одержані від підприємств, установ, організацій та окремих громадян.

Кошти, отримані за рахунок додаткових джерел фінансування, використовуються позашкільним навчальним закладом на діяльність, передбачену його статутом.

4. Бюджетне фінансування державних і комунальних позашкільних навчальних закладів не може зменшуватися або припинятися у разі наявності у зазначених закладів додаткових джерел фінансування.

Не використані в поточному році позабюджетні кошти позашкільного навчального закладу не можуть бути вилучені, крім випадків, передбачених законодавством України.

Стаття 27. Матеріально-технічна база позашкільного навчального закладу

1. Позашкільний навчальний заклад володіє, користується і розпоряджається майном, земельною ділянкою відповідно до законодавства України.

Для здійснення навчально-виховної роботи позашкільним навчальним закладам надаються в користування або в оренду спортивні об'єкти, культурні, оздоровчі та інші заклади безоплатно або на пільгових умовах. Порядок надання зазначених об'єктів у користування або в оренду визначається [відповідними](#) місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування відповідно до законодавства України.

[\(абзац другий частини першої статті 27 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 02.06.2005 р. N 2626-IV\)](#)

2. Вимоги до матеріально-технічної бази позашкільного навчального закладу визначаються відповідними будівельними і санітарно-гігієнічними нормами, правилами і стандартами облаштування та утримання позашкільного навчального закладу, навчальними планами та програмами.

До матеріально-технічної бази позашкільного навчального закладу належать приміщення, споруди, обладнання, засоби зв'язку, транспортні засоби, земельні ділянки, рухоме і нерухоме майно, що перебуває у його власності або у повному господарському віданні, оперативному управлінні, орендоване чи надане йому засновником (власником).

3. Позашкільний навчальний заклад самостійно розпоряджається коштами, одержаними від господарської та іншої діяльності відповідно до його статуту.

Позашкільний навчальний заклад безоплатно користується земельними ділянками, на яких він розташований, та несе відповідальність за раціональне використання і відновлення природних ресурсів.

Позашкільні навчальні заклади можуть набувати у власність, брати у постійне користування або в оренду земельні ділянки, на яких вони розміщуються, у порядку відповідно до земельного законодавства.

(абзац третій частини третьої статті 27 у редакції Закону України від 05.04.2007 р. N 876-V)

Основні фонди, земельні ділянки та інше майно позашкільного навчального закладу не підлягають вилученню, не можуть бути джерелом погашення податкового боргу.

(абзац четвертий частини третьої статті 27 у редакції Закону України від 05.04.2007 р. N 876-V)

Державні і комунальні позашкільні навчальні заклади, які належать підприємствам, міністерствам та іншим органам виконавчої влади, можуть приватизуватися лише за умов:

збереження освітнього призначення позашкільного навчального закладу;

згоди колективу позашкільного навчального закладу;

наявності коштів.

4. Майно державного і комунального позашкільного навчального закладу може вилучатися засновником лише за умови подальшого використання цього майна і коштів, одержаних від його реалізації, на розвиток позашкільної освіти у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

У разі ліквідації приватного позашкільного навчального закладу майно та кошти відповідно до законодавства та установчих документів позашкільного навчального закладу використовуються за рішенням власника (засновника).

Стаття 28. Платні послуги у сфері позашкільної освіти

Державні, комунальні і приватні позашкільні навчальні заклади можуть надавати платні послуги відповідно до переліку, затвердженого Кабінетом Міністрів України, та у порядку, встановленому спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі освіти, за погодженням з Міністерством фінансів України та центральним органом виконавчої влади з питань економічної політики.

У випадках, передбачених законодавством України, позашкільний навчальний заклад має право надання платних послуг з певних видів діяльності після отримання у встановленому порядку відповідних ліцензій.

Платні послуги не можуть надаватися державними або комунальними позашкільними навчальними закладами замість або в межах освітньої діяльності, визначеної навчальними планами і програмами.

Платні послуги можуть надаватися за напрямами діяльності позашкільного навчального закладу.

Розділ VI

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Стаття 29. Міжнародне співробітництво у системі позашкільної освіти

Органи управління позашкільною освітою, установи і навчальні заклади системи позашкільної освіти мають право укласти угоди про співробітництво, встановлювати прямі зв'язки з органами управління освітою та навчальними закладами зарубіжних країн, міжнародними організаціями, фондами у встановленому законодавством порядку.

Держава сприяє міжнародному співробітництву у системі позашкільної освіти.

Розділ VII

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ПОЗАШКІЛЬНУ ОСВІТУ

Стаття 30. Відповідальність за порушення законодавства про позашкільну освіту

Посадові особи і громадяни, винні у порушенні законодавства про позашкільну освіту, несуть відповідальність у порядку, встановленому законами України.

Шкода, заподіяна позашкільним навчальним закладом вихованцям, учням і слухачам, відшкодовується відповідно до законів України.

Розділ VIII

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.
2. Частина перша статті 21 щодо обов'язковості вищої педагогічної або іншої фахової освіти для педагогічного працівника позашкільного навчального закладу та частина третя статті 21 цього Закону щодо обов'язковості вищої педагогічної освіти для керівника позашкільного навчального закладу поширюються на осіб, які будуть призначатися на посади відповідно педагогічного працівника або керівника позашкільного навчального закладу, з дня набрання чинності цим Законом.
3. До приведення законів України, інших нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом вони застосовуються в частині, що не суперечить цьому Закону.
4. Кабінету Міністрів України протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом:

підготувати і подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції про внесення змін до законів України, що впливають із цим Законом;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити прийняття відповідно до компетенції нормативно-правових актів, що впливають з цього Закону;

забезпечити перегляд і скасування центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону;

внести необхідні зміни до [Загального класифікатора галузей народного господарства](#), за яким позашкільні навчальні заклади віднести до галузей культури, освіти, спорту, туризму.

5. Внести зміни до таких законів України:

[1\) підпункт 1 пункту 5 розділу VIII втратив чинність](#)

[\(у зв'язку з втратою чинності Законом України від 03.04.97 р. N 168/97-ВР згідно з Податковим кодексом України від 02.12.2010 р. N 2755-VI\)](#)

2) [пункт 7.13 статті 7 Закону України "Про оподаткування прибутку підприємств"](#) (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., N 27, ст. 181; 1998 р., N 10, ст. 35; 1999 р., N 4, ст. 33, N 32, ст. 264; 2000 р., N 5, ст. 34) доповнити підпунктом 7.13.6 такого змісту:

"7.13.6. Звільняються від оподаткування доходи у вигляді коштів, матеріальних цінностей та нематеріальних активів, одержані позашкільними навчальними закладами, незалежно від підпорядкування, типу і форми власності, від здійснення або на здійснення діяльності, передбаченої їх статутом";

3) абзац двадцять шостий частини шостої [статті 4 Закону України "Про підприємництво"](#) (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., N 14, ст. 168; Відомості Верховної Ради України, 1998 р., N 17, ст. 80, N 26, ст. 158; 1999 р., N 7, ст. 52, N 8, ст. 60, N 36, ст. 317, N 38, ст. 350) викласти в такій редакції:

"освітня діяльність";

4) [пункт 10 частини третьої статті 42 Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні"](#) (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., N 24, ст. 170) доповнити словами "крім керівників дошкільних, загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів".

Президент України

Л. КУЧМА

м. Київ

22 червня 2000 року

N 1841-III